

פרשת אמור

וכמובן שאין לעשות הפסק בין מילת "תושב" למילת "כהן".

"וְכַהֵן. כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיָן כִּסְפוֹ" (כב,יא) - יפסיק מעט ואח"כ יאמר "הוא, יאכל בו". ואין להסמיד את

מילת "הוא" אל "קנין כספו" שלא בא הפסוק לומר לנו שהעבד הוא קנין כספו של הכהן אלא שהוא - העבד שהוא קנינו של הכהן - מותר לאכול בתרומה. וכן בפסוק "שבע שבתות" (יפסיק מעט ואח"כ יאמר) תמימות תהיינה" (כג,טו) ש"תמימות" נמשך ל"תהיינה" לא ל"שבע שבתות".

"וְשֵׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ" (כב,יג) - הפועל בא מלרע שלא כמנהג. וכן "וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאֶפֶיֶת אֹתָהּ" (כד,ה) - שניהם מלרע שלא כמנהג.¹²⁰

"וְאִישׁ כִּי־יֹאכֵל קֹדֶשׁ בְּשֹׁגְגָה" (כב,יד) - המנחת-שי מביא מסורה שרק כאן "יאכל" בטעם מלרע (ולא נסוג אחר) כשהוא סמוך למילת "קדש" ובשאר המקומות מלעיל כמו בפסוק י'.

"מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ" (כג,ב) - מילת "מקראי" מלרע, וכן בפסוק ד' וכן יש לומר "מקראי קדש" בקידוש ובתפילה של חג.

"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה" (כג,ג) - כמו בשמות ל"ה פסוק ב' התיו בצירי לא בפתח.

"מִלְבָּד שֶׁבַת י"י" (כג,לח) - הלמד דגושה ולכן השוא נע. וכן הבית של "שבתת".

"בְּאֶסְפְּכֶם אֶת־תְּבוּאֵת הָאָרֶץ" (כג,לט) - הקמץ באלף הוא חטוף מפני השוא שאחריו והפא דגושה מפני שבא לאחר שוא נח. אמנם מצאנו שלפעמים יבואו בג"ד כפ"ת רפויים לאחר שוא נח בעיקר בפעלים בלשון ציווי כמו "קָרְבוּ שֵׁאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאֵת פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ"

(י,ד) ובמקור כמו "בְּנִקְבוֹשֵׁם יוֹמֵת" (כד,טז) וכן שמות עצם ללא סמיכות והטיה באים רפים כמו מלך - מְלָכֵיהֶם - מְלָכוֹת, מ"מ כאן הפא דגושה ע"פ המסורת. וע"ע בלחם הביכורים שער ג' לבג"ד כפ"ת.

"בֵּן־אִשָּׁה יִשְׂרָאֵלִית" (כד,י) - הריש בשוא-נע לא בקמץ וכן בהמשך.

• "אִשָּׁה" (כא,ז) - השין דגושה¹¹⁹ וההא ללא מפיק, אבל "גְרוּשָׁה מְאִישָׁה" - השין רפה ומפיק הא ופירושו האיש שלה.

• "אֲשֶׁר־יוֹצֵק־עַל־רֵאשׁוֹ | שָׁמֶן הַמִּשְׁחָה" (כא,י) - שופר מהופך וקדמא לאחר פסק, צירוף לא מצוי של טעמים.

• "וְהוּא אִשָּׁה בְּבִתּוּלִיהָ יִקַּח" (כא,יג) - ידוע שאותיות בג"ד כפ"ת שבראש המילה דגושות דגש-קל, אבל אם תבוא לפנין אחת מאותיות אהו"י או אחת מהאותיות הקמוצות ך, ן או ת (שנחשב כאילו יש אחריהן הא נחה נסתרת) אז לא תדגשנה הבג"ד כפ"ת. גם לכלל זה יש מבטלים ואחד מהם הוא אם תתחיל המילה בשתי אותיות בג"ד כפ"ת מאותו מוצא אז תדגש הבג"ד כפ"ת שבראש המילה אע"פ שבאה לאחר אהו"י ובלבד שהראשון שבהם יהיה בשוא לדוגמא "בשבתך בְּבִתְךָ" (דברים ו,ז), "וְאִכְבַּדְהָ בְּפִרְעָה" (שמות יד,ד), "וְתַתְּפֹשֶׁהוּ בְּבַגְדוֹ" (בראשית לט,יב).

אולם הבית של "בְּבִתּוּלִיהָ" אינה בכלל מבטל זה מפני שאינה מתחילה בשוא לכן באה רפויה. ונמצא זה, יוצא מן היוצא מן היוצא מן הכלל ...

• "או תבָּלַל בעֵינָיו" (כא,כ) - הלמד הראשונה דגושה. "או מְרוּחַ אֶשְׁךְ" - הריש בחולם לא בשורוק והשין בסגול.

• "וּמִן־הַקֹּדְשִׁים יֹאכֵל" (כא,כב) - הכף בצירי וכן "תֹּאכֵל" (כב,יב-יג) והשאר בפתח.

• "תוֹשֵׁב כֹּהֵן וְשָׂכִיר לֹא־יֹאכֵל קֹדֶשׁ" (כב,י) - בד"כ המילה "תושב" מנוקדת בקמץ אך כאן היא באה בפתח כי היא בסמיכות. וביתר ביאור, אם נאמר "תושב" בקמץ הרי הפירוש של "תושב כהן" - תושב שהוא עצמו כהן, אבל באמת הוא בפתח מפני שהוא סמוך למילת "כהן" ופירושו תושב של כהן שהוא לא-יאכל קדש, ועיין רש"י ושפ"ח. ויוצאי תימן ואשכנז ועוד קהילות שיש להם הבחנה ברורה בין הקמץ לפתח (גם בהברה מוטעמת) יש להם להקפיד גם כאן כדי שלא לשנות את המשמעות.

¹²⁰ ובאמת ליעקב (קמינסקי) עה"ת כתב שהם מלרע מפני שבאות לפני אותיות אה"ע.

¹¹⁹ שבא לחסרון אות יוד הנחה הראויה לבוא שם כמו במילת אָתִי הראויה להיות אִתִּי.

פרשת אמור
טיוטא

- "וַיִּנְיַחְהוּ בַּמִּשְׁמֵר" (כד, יב) - היוד הראשונה בפתח לא בשוא, ולכן הנון דגושה.
- "הוֹצֵא אֶת־הַמִּקְלָל" (כד, יד) - המם רפויה.

